



WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 26 czerwca 2018 r.

NK-KE.431.12.2018.MJ

Pan

**Dawid Stachura**

Wójt Gminy Miłkowice

### WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 16 - 18 kwietnia 2018 r., na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej<sup>1</sup> oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie<sup>2</sup>, a także na podstawie imiennych upoważnień Wojewody Dolnośląskiego z dnia 10 kwietnia 2018 r. nr NK-KE.0030.19.2018.MJ i NK-KE.0030.20.2018.MJ zespół kontrolny, w skład którego wchodzi n.w. pracownicy Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu:

- Magdalena Janiszewska – inspektor wojewódzki (przewodnicząca zespołu kontrolnego),
- Danuta Frydlewicz-Pierucka – inspektor wojewódzki, przeprowadził w Urzędzie Gminy Miłkowice, z siedzibą przy ul. Wojska Polskiego 71, 59-222 Miłkowice, kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej, tj.:
  - rejestracji stanu cywilnego, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego<sup>3</sup> - zwanej dalej p.a.s.c.
  - zmiany imion i nazwisk, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska<sup>4</sup> – zwanej dalej z.i.i.n.

Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym w dniu 11 grudnia 2017 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2018 r. nr NK-KE.430.9.2017.DD.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego, tj.:

---

<sup>1</sup> Dz.U. Nr 185 poz. 1092.

<sup>2</sup> Dz.U. 2017 r. poz. 2234 ze zm.

<sup>3</sup> Dz.U. 2016 r. poz. 2064 ze zm.

<sup>4</sup> Dz.U. 2016 r. poz. 10.

- sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 53, art. 87 i art. 92 p.a.s.c.;
- wydawanie zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 lub 3 p.a.s.c.;
- rejestracja zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych;
- migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego.

2. Ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska, tj.:

- prowadzenie postępowań administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska oraz informowanie o zaistniałych zmianach.

Okres objęty kontrolą: od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia kontroli.

W ww. okresie kierownikiem jednostki kontrolowanej był Pan Dawid Stachura – Wójt Gminy Miłkowice. Funkcję kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Miłkowicach sprawowała Pani Ewa Kołodziej. Stanowisko zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego zostało powierzone Pani Annie Pytlak – Kierownikowi Referatu Organizacyjnego i Spraw Społecznych.

[dowód: akta kontroli str.: 33-42]

***Realizację zadań z zakresu administracji rządowej oceniono:***

- ***pozytywnie z nieprawidłowościami w zakresie rejestracji stanu cywilnego,***
- ***negatywnie w zakresie zmiany imion i nazwisk.***

## USTALENIA KONTROLI

### REJESTRACJA STANU CYWILNEGO

***Sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 53, art. 87 i art. 92 p.a.s.c.***

Kontroli poddano 30 aktów stanu cywilnego (15 aktów małżeństwa, 15 aktów zgonu) sporządzonych w kontrolowanym okresie. Na tej podstawie ustalono, co następuje.

Akty stanu cywilnego zostały sporządzone zgodnie z właściwością, z reguły w ustawowym terminie (28 na 30 aktów) i zawierają wszystkie dane wymagane przepisami prawa.

Oдноśnie kwestii sporządzania aktów małżeństwa, w trakcie trwania czynności kontrolnych ustalono, że dziewięć spośród skontrolowanych aktów dotyczyło małżeństw zawartych w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, zwanej dalej Krio<sup>5</sup> (0209062/00/AM/2017/019335, 0209062/00/AM/2017/080390, 0209062/00/AM/2017/245026, 0209062/00/AM/2017/502467, 0209062/00/AM/2017/530756, 0209062/00/AM/2017/674945, 0209062/00/AM/2017/936167,

---

<sup>5</sup> t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 682

0209062/00/AM/2017/988957, 0209062/00/AM/2018/413313). Akty te prawidłowo sporządzono na podstawie: zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego, co jest zgodne z treścią art. 87 ust. 3 p.a.s.c. Przedmiotowe dokumenty duchowni dostarczyli w terminie określonym w art. 8 § 3 Krio. Pozostałe akty dotyczyły małżeństw zawartych przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Miłkowicach, na podstawie art. 1 § 1 Krio (0209062/00/AM/2017/446112, 0209062/00/AM/2017/500970, 0209062/00/AM/2017/768658, 0209062/00/AM/2017/810499, 0209062/00/AM/2017/962530, 0209062/00/AM/2017/984088). Sporządzone zostały prawidłowo. W aktach zbiorowych znajdują się protokoły przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński (wszystkie zawierają informacje wymienione w art. 87 ust. 2 pkt 1 oraz pkt 3-6 i pkt 8 p.a.s.c.), pisemne zapewnienia nupturientów dotyczące braku wiedzy o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa (które określają wymagane dane wyliczone w art. 76 ust. 4 pkt 1-2, 4-5, 7-9 p.a.s.c.) – zwane dalej zapewnieniami, a także potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 84 zł<sup>6</sup>. W przypadku małżeństw zawartych w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Krio sporządzono stosowne zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, które zawierają elementy wskazane w art. 81 ust. 1 pkt 1-5.

Przy tym zauważyć należy, że wszystkie sporządzone w USC w Miłkowicach ww. zapewnienia<sup>7</sup> nie zawierają adnotacji o zweryfikowaniu danych przedstawionych przez osobę zamierzającą zawrzeć małżeństwo (art. 76 ust. 6 p.a.s.c.). W wyjaśnieniach Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego z dnia 20 kwietnia 2018 r. wskazano, że:

„w zapewnieniach o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa weryfikowałam dane na podstawie aktów urodzenia. Adnotacji o zweryfikowaniu danych przedstawionych na zapewnieniu nie zaznaczyłam omyłkowo”.

[dowód: akta kontroli str.: 48-55, 61-67, 73-80, 84-91, 95-102, 108-115, 121-128, 134-141, 146-153, 158-165, 171-178, 185-192, 197-204, 210-217, 222-238, 357]

Jednocześnie w toku kontroli stwierdzono, że w zapewnieniu dot. aktu 0209062/00/AM/2018/413313 zabrakło informacji o wspólnych dzieciach osób zamierzających zawrzeć małżeństwo, do czego zobowiązuje dyspozycja art. 76 ust. 4 pkt 3 p.a.s.c. Jak wynika z wyjaśnień Kierownika USC wniesionych 18 kwietnia 2018 r. powyższe „wynika z przeoczenia”. Ustalono także, że w zapewnieniu dot. aktu 0209062/00/AM/2017/446112 niewłaściwie obliczony został termin jego ważności. W myśl art. 76 ust. 9 ww. ustawy zapewnienie jest ważne przez okres 6 miesięcy od daty jego złożenia

<sup>6</sup> Powyższa kwota wynika z części I ust. 1 pkt 1 *Wykazu Przedmiotów Opłaty Skarbowej, Stawki tej Opłaty oraz Zwolnień*, stanowiącego załącznik do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1827 ze zm.)

<sup>7</sup> dot.0209062/00/AM/2017/019335,0209062/00/AM/2017/080390,0209062/00/AM/2017/245026,0209062/00/AM/2017/446112,0209062/00/AM/2017/500970,0209062/00/AM/2017/674945,0209062/00/AM/2017/768658,0209062/00/AM/2017/810499,0209062/00/AM/2017/936167,0209062/00/AM/2017/962530,0209062/00/AM/2017/984088, 0209062/00/AM/2017/988957, 0209062/00/AM/2018/413313

przez obie osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo. Zapewnienie złożono 28 czerwca 2017 r. Natomiast wskazano, że jest ono ważne do 3 stycznia 2018 r. Kierownik USC wyjaśnił<sup>8</sup>, że:

„w dniu 28 czerwca 2017 r. Pani (...) i Pan (...) stawili się w USC Miłkowice w celu złożenia zapewnienia do ślubu cywilnego. Termin wyznaczono na 29 lipca 2017 r., zapewnienia zostały przyjęte i wydrukowane. Zainteresowani sprawdzili dane i podpisali się na zapewnieniach. Dnia 3 lipca 2017 r. ponownie przyszli Państwo młodzi i Pan (...) zmienił zdanie co do swojego nazwiska po ślubie. Zapewnienie zostało ponownie wydrukowane i podpisane. Termin ważności zapewnienia ustawia się automatycznie i jest dniem wydruku zapewnienia, stąd data ważności zapewnienia 3 lipca 2017 r.”.

[dowód: akta kontroli str.: 237, 82-91, 354, 355]

Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Zauważyć należy, że omawiana sprawa dotyczy małżeństwa zawieranego przed kierownikiem USC. Natomiast punkt 3 zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, dotyczący oświadczeń o nazwiskach, które będą nosić kobieta, mężczyzna i dzieci, należy uzupełnić, jeżeli małżeństwo ma być zawarte przed duchownym, w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Krio. Powyższe wynika z dyspozycji art. 76 ust. 4 pkt 5 p.a.s.c., a stosowna informacja zamieszczona jest na wzorze zapewnienia. Takiego wymogu nie ma w przypadku, gdy małżeństwo zostaje zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego lub przed konsulem, oświadczenia takie składane są bowiem skutecznie w momencie złożonego oświadczenia o woli zawarcia małżeństwa (art. 1 § 1 w zw. z art. 3 § 3 Krio)<sup>9</sup>. W związku z powyższym w omawianej sytuacji przyjęcie dodatkowego oświadczenia w tej sprawie nie było konieczne, gdyż znajduje się ono w protokole przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, zgodnie z treścią art. 87 ust. 2 pkt 4 i 5 p.a.s.c.

W trakcie kontroli zauważono, że opłata skarbową dotyczącą aktu 0209062/00/AM/2017/530756 została uiszczona na konto Urzędu Miasta Legnica, co zostało przeoczone.

[dowód: akta kontroli str.: 344, 355]

Kontrola wykazała, że w 2 przypadkach organ nie zachował terminu, o którym mowa w art. 86 ust. 1 lub 3 p.a.s.c.<sup>10</sup> W sprawie dot. aktu 0209062/00/AM/2017/446112 małżeństwo zostało zawarte 29 lipca 2017 r, natomiast akt małżeństwa został sporządzony 2 sierpnia 2017 r., a w sprawie 0209062/00/AM/2017/245026 stosowne dokumenty wpłynęły 11 lipca 2017 r., natomiast akt sporządzono 13 lipca 2017 r. Z pisemnych wyjaśnień Kierownika USC złożonych 20 kwietnia 2018 r. wynika, że w przypadku aktu małżeństwa

---

<sup>8</sup> Protokół przyjęcia pisemnych wyjaśnień z 20 kwietnia 2018 r.

<sup>9</sup> I. Basior, A. Czajkowska, D. Sorbian (red. A. Czajkowska), *Prawo o aktach stanu cywilnego z komentarzem*, LEX, 2015 r., str. 153

<sup>10</sup> Zgodnie z dyspozycją art. 86 ust. 1 Kierownik usc, który przyjął oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński, sporządza akt małżeństwa najpóźniej w następnym dniu roboczym. W myśl art. 86 ust 3 jeżeli małżeństwo zostało zawarte w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Krio, akt małżeństwa sporządza się najpóźniej w następnym dniu roboczym po otrzymaniu zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego

0209062/00/AM/2017/245026, prawdopodobnie błędnie wpisano datę wpływu zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, natomiast odnośnie aktu małżeństwa 0209062/00/AM/2017/446112 wskazano, że „z reguły akty po ślubie cywilnym sporządzam zaraz po ceremonii (...) Pragnę dodać, że więcej taki przypadek nie będzie miał miejsca”. Jednocześnie w wyjaśnieniach powołano się na problemy techniczne (m.in. awaria monitora) i organizacyjne, które stanowią przyczynę powstania przedmiotowej nieprawidłowości. Niemniej jednak nie mogą one stanowić uzasadnienia dla nieterminowego sporządzania aktów stanu cywilnego.

[dowód: akta kontroli str.: 68-72, 81-83, 356]

Odnośnie analizowanych aktów zgonu, w wyniku kontroli ustalono, iż ww. akty sporządzono na podstawie karty zgonu oraz protokołu zgłoszenia zgonu, zgodnie z art. 92 ust. 2 p.a.s.c. Protokoły zgłoszenia zgonu prawidłowo zawierają wszystkie wymagane informacje wynikające z dyspozycji art. 94 ust. 2 p.a.s.c. oraz podpisy, o których mowa w art. 94 ust. 1 ww. ustawy. Zgłoszenia zgonów zostały dokonane przez podmioty do tego zobowiązane. W toku kontroli zauważono, że w 12 skontrolowanych aktach zgonu<sup>11</sup> w miejscu przeznaczonym na wprowadzenie informacji o nazwie podmiotu, który zgłosił zgon, wpisywano „córka”, „mąż”, „siostra” itp. co jest praktyką nieprawidłową.

[dowód: akta kontroli str.: 272, 277, 283, 287, 290, 296, 302, 310, 317, 329, 335, 337]

Kontrola wykazała, że we wszystkich skontrolowanych aktach, zgodnie z art. 25 ust. 1 p.a.s.c., zamieszczone zostały przypiski o innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby. W innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby zamieszczono przypiski o sporządzonych aktach (lub za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zlecono ich dokonanie).

Jednocześnie ustalono, że wpisy w rejestrze dokonywane są w alfabecie łacińskim, rozszerzonymi, wielkimi literami, stosownie do treści § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego<sup>12</sup>. Przy tym daty i godziny wpisywane są zgodnie z § 4 r.r.s.c., a imiona i nazwiska zamieszczane są w aktach stanu cywilnego w pełnym brzmieniu, do czego zobowiązuje dyspozycja § 5 ust. 1 r.r.s.c. Akta zbiorowe oznaczone są zgodnie z treścią § 43 r.r.s.c.<sup>13</sup>.

[dowód: akta kontroli str.: 43-357]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące sporządzania aktów stanu cywilnego w trybie

---

<sup>11</sup>0209062/00/AZ/2017/069291, 0209062/00/AZ/2017/131825, 0209062/00/AZ/2017/813694,  
0209062/00/AZ/2017/713958, 0209062/00/AZ/2017/631576, 0209062/00/AZ/2017/576935,  
0209062/00/AZ/2017/462838, 0209062/00/AZ/2017/379945, 0209062/00/AZ/2017/304681,  
0209062/00/AZ/2017/181479, 0209062/00/AZ/2018/215438, 0209062/00/AZ/2018/769633

<sup>12</sup> t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1904 – zwane dalej r.r.s.c.

<sup>13</sup> W myśl § 43 ust. 1 r.r.s.c. akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego, niezależnie od postaci, w której są sporządzone, opatruje się oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego dotyczą. Zgodnie z dyspozycją § 43 ust. 2 r.r.s.c. akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego niesporządzone w formie dokumentu elektronicznego oznacza się dodatkowo datą sporządzenia aktu stanu cywilnego, którego dotyczą (...).

czynności materialno–technicznych, na podstawie art. 87 i art. 92 p.a.s.c., oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

### ***Wydawanie zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 lub 3 p.a.s.c.***

W informacji przekazanej przez Wójta Gminy Miłkowice, pismem z dnia 5 kwietnia 2018 r. nr USC.5364.23.2018, dotyczącej liczby zdarzeń z zakresu ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego oraz ustawy o zmianie imienia i nazwiska, wskazano, że w okresie od dnia 1 stycznia 2017 r. organ przyjął 465 wniosków o wydanie zaświadczeń z rejestru stanu cywilnego, na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 lub pkt 3 p.a.s.c. W trakcie czynności kontrolnych Kierownik USC w Miłkowicach wyjaśnił, iż w wykazie błędnie wykazano liczbę wniosków o wydanie odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego, natomiast w okresie objętym kontrolą organ nie wydał zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 lub pkt 3 p.a.s.c. W związku z powyższym odstąpiono od kontroli powyższego zagadnienia.  
[Dowód: akta kontroli str. 22, 404]

### ***Rejestracja zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych***

Kontroli poddano 10 spraw dotyczących rejestracji zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych, tj. 10 aktów (0209062/00/AZ/2018/807166, 0209062/00/AM/2017/709055, 0209062/00/AM/2017/694535, 0209062/00/AU/2017/706540, 0209062/00/AU/2017/566468, 0209062/00/AU/2017/810082, 0209062/00/AU/2017/434981, 0209062/00/AU/2017/251023, 0209062/00/AU/2017/153090, 0209062/00/AZ/2017/118194), sporządzonych na podstawie art. 104 p.a.s.c.

W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, iż wnioski o transkrypcję aktów urodzenia, aktów małżeństwa oraz aktów zgonu zostały złożone przez uprawnione podmioty, tj. osoby, których dotyczyło zdarzenie lub przez przedstawicieli małoletnich, a w przypadku aktów zgonu przez osoby, które wykazały interes prawny w transkrypcji. W sprawie nr 0209062/00/AU/2017/566468 wniosek o transkrypcję zagranicznego dokumentu stanu cywilnego został złożony do konsula i zgodnie z art. 104 ust. 4a p.a.s.c. konsul przesłał wniosek do kierownika USC w Miłkowicach.

W toku kontroli stwierdzono na wnioskach brak pieczęci wpływu do organu. Powyższe stanowi naruszenie § 42 ust. 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych<sup>14</sup>, zgodnie z którym po zarejestrowaniu przesyłki na nośniku papierowym punkt kancelaryjny umieszcza i wypełnia pieczęć wpływu na pierwszej stronie pisma lub, w przypadku gdy nie ma możliwości otwarcia koperty, na kopercie.

[dowód: akta kontroli str.: 405, 409, 427, 450, 463, 465, 475]

Do wszystkich wniosków załączono wymagane dokumenty<sup>15</sup>, tj. zagraniczny dokument stanu cywilnego, będący dowodem zdarzenia i jego rejestracji wraz z tłumaczeniem na język

---

<sup>14</sup> Dz.U. Nr 14, poz. 67.

<sup>15</sup> Art. 104 ust. 1 i 3.

polski dokonany przez tłumacza przysięgłego, wpisanego na listę tłumaczy przysięgłych Ministerstwa Sprawiedliwości (w sprawie nr 0209062/00/AU/2017/706540 przez tłumacza przysięgłego uprawnionego do dokonywania tłumaczeń w państwach członkowskich Unii Europejskiej – członka Irlandzkiego Stowarzyszenia Tłumaczy) lub dokument na druku wielojęzycznym<sup>16</sup>. Ponadto w aktach spraw znajdują się potwierdzenia uiszczenia należnej opłaty skarbowej.

Przeniesienia treści zagranicznych dokumentów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego dokonano w prawidłowej formie, tj. czynności materialno-technicznej, a w adnotacjach zamieszczono stosowną informację o transkrypcji, zgodnie z 105 ust. 1 p.a.s.c.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż we wszystkich sprawach, w aktach zbiorowych znajdują się oryginały dokumentów stanowiących podstawę sporządzenia aktu stanu cywilnego.

W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, iż w aktach zbiorowych prawidłowo nie są przechowywane kopie odpisów zupełnych, wydawanych wnioskodawcom po dokonaniu rejestracji stanu cywilnego w trybach szczególnych.

W przypadku transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa (dwa przypadki<sup>17</sup>) – przeniesienia aktu dokonano na wniosek jednego z małżonków, dlatego też w przedmiotowej sytuacji kierownik urzędu stanu cywilnego zobowiązany był, na podstawie art. 106 ust. 2 p.a.s.c., do powiadomienia o transkrypcji drugiego małżonka. Organ nie podjął wskazanych powyżej czynności, co należy ocenić negatywnie.

[dowód: akta kontroli str. 405, 417-434, 435-453]

Przyczyną wyżej opisanych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących procedur.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące rejestracji zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

### ***Migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego***

Kontroli poddano 30 aktów stanu cywilnego<sup>18</sup>, przeniesionych do rejestru stanu cywilnego. Treść wszystkich przenoszonych aktów stanu cywilnego, sporządzonych na podstawie przepisów dotychczasowych, została zamieszczona w rejestrze stanu cywilnego w alfabecie łacińskim rozszerzonym i wielkimi literami. Daty i godziny widniejące w przenoszonych aktach stanu cywilnego zostały wpisane i są przechowywane w sposób określony dla tego rejestru, co jest zgodne z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie przenoszenia aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego<sup>19</sup> – zwanego dalej p.r.s.c.

Dane zawarte w aktach stanu cywilnego przeniesiono do odpowiednich rubryk. Wszystkie wpisy zawarte w aktach stanu cywilnego, sporządzonych w księgach stanu cywilnego, zostały przeniesione do rejestru stanu cywilnego, niemniej w trzech przypadkach

---

<sup>16</sup> 0209062/00/AM/2017/709055, 0209062/00/AM/2017/694535, 0209062/00/AU/2017/566468, 0209062/00/AU/2017/810082.

<sup>17</sup> 0209062/00/AM/2017/709055, 0209062/00/AM/2017/694535

<sup>18</sup> 8 aktów urodzenia, 20 aktów małżeństwa oraz 2 akty zgonu.

<sup>19</sup> Dz.U. poz. 204 ze zm.

dokonano tego błędnie. W sprawie dot. aktu 0209062/00/AU/1952/452421 nieprawidłowo zmigrowano nazwisko rodowe matki, w przypadku aktu małżeństwa 0209062/00/AM/1985/467694 wpisano błędne dane dotyczące jednego ze świadków, natomiast odnośnie aktu 0209062/00/AM/1994/713431 w toku kontroli stwierdzono, że do rejestru wprowadzono błędną nazwę miejscowości urodzenia. W toku kontroli dokonano sprostowań, poprzez zamieszczenie stosownych wzmianek dodatkowych.

[dowód: akta kontroli str.: 362-366, 367-371, 379-392, 401-403]

Nazwy miejscowości, wpisane do przenoszonego aktu stanu cywilnego, zamieszczono w akcie stanu cywilnego, w rejestrze stanu cywilnego, w brzmieniu wynikającym z przenoszonego aktu stanu cywilnego, zgodnie z § 4 rozporządzenia p.r.s.c.

Kontrola wykazała, że we wszystkich przypadkach, po zmigrowaniu, w akcie stanu cywilnego sporządzonym w księdze stanu cywilnego, prowadzonej na podstawie przepisów dotychczasowych, odnotowywano informację o przeniesieniu tego aktu do rejestru stanu cywilnego wraz z oznaczeniem aktu i datą przeniesienia. Zgodnie z art. 124 ust. 3 p.a.s.c. przeniesienie aktu stanu cywilnego do rejestru jest czynnością materialno-techniczną, w wyniku której w akcie stanu cywilnego sporządzonym w księdze stanu cywilnego, prowadzonej na podstawie przepisów dotychczasowych, wpisuje się wzmiankę dodatkową o przeniesieniu tego aktu do rejestru stanu cywilnego wraz z oznaczeniem aktu i datą przeniesienia, która nie podlega przeniesieniu do rejestru stanu cywilnego. W wyniku kontroli stwierdzono, że wszystkie informacje zostały wpisane w formie wzmianki dodatkowej, co stanowi prawidłowe działanie. Zgodnie z § 13 p.r.s.c. numer przenoszonego aktu stanu cywilnego zamieszcza się przy akcie stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego. W toku czynności kontrolnych ustalono, że we wszystkich przypadkach przy akcie został zamieszczony prawidłowy numer aktu z księgi papierowej.

Podczas kontroli stwierdzono, że w aktach stanu cywilnego, gdzie było wpisane imię i nazwisko osoby, która sporządziła przenoszony dokument, w aktach stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w odpowiednich polach zamieszczone było imię i nazwisko kierownika USC, który zarejestrował przenoszony akt. Natomiast w sytuacji, gdy rubryki te były wypełnione nieczytelnie lub nie można było ustalić ich pełnego brzmienia, w przeniesionym akcie zamieszczono informację „dane nieustalone”, co jest zgodne z § 12 rozporządzenia p.r.s.c.

Kontrola wykazała, że wzmianki oraz przypiski, zamieszczone przy akcie stanu cywilnego w księdze stanu cywilnego, zostały przeniesione do rejestru stanu cywilnego.

[dowód: akta kontroli str.: 358-403]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące migracji aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego oceniono **pozytywnie z uchybieniami**.

**Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 2064 ze zm.), w zakresie rejestracji stanu cywilnego, oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.**



## ZMIANA IMIENIA I NAZWISKA

### *Zmiana imienia i nazwiska oraz terminowość i zawiadomianie o zmianach*

W kontrolowanym okresie zostało wydanych 7 decyzji administracyjnych na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Wszystkie wydane w toku postępowania akty dotyczyły zmiany nazwiska.

We wszystkich sprawach wnioski o zmianę nazwiska zostały złożone osobiście. Na wnioskach nie znajduje się pieczęć wpływu do organu. Powyższe stanowi naruszenie § 42 ust. 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych<sup>20</sup>, zgodnie z którym po zarejestrowaniu przesyłki na nośniku papierowym punkt kancelaryjny umieszcza i wypełnia pieczęć wpływu na pierwszej stronie pisma lub, w przypadku gdy nie ma możliwości otwarcia koperty, na kopercie.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że wszystkie złożone wnioski o zmianę nazwiska były obarczone brakami formalnymi, a organ nie wezwał do ich uzupełnienia. Poniższa tabela przedstawia stwierdzone nieprawidłowości.

LP.	NR SPRAWY	STWIERDZONE BRAKI FORMALNE WNIOSKU	NARUSZONY PRZEPIS USTAWY O ZMIANIE IMIENIA I NAZWISKA
1.	USC.5355.7.2017	- brak nazwiska rodowego, - brak wskazania kierownika USC, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa, - brak oświadczenia wnioskodawcy, że w tej samej sprawie nie złożył wcześniej wniosku do innego kierownika USC lub nie została wydana już decyzja odmowna	- art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. a - art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. b  - art. 11 ust. 1 pkt 6
2.	USC.5355.6.2017	- brak nazwiska rodowego, - brak wskazania kierownika USC, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa, - brak oświadczenia wnioskodawcy, że w tej samej sprawie nie złożył wcześniej wniosku do innego kierownika USC lub nie została wydana już decyzja odmowna	- art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. a - art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. b  - art. 11 ust. 1 pkt 6
3.	USC.5355.5.2017	- brak wskazania kierownika USC, który sporządził akt urodzenia, - brak oświadczenia wnioskodawcy, że w tej samej sprawie nie złożył wcześniej wniosku do innego kierownika USC lub nie została wydana już decyzja odmowna	- art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. b  - art. 11 ust. 1 pkt 6
4.	USC.5355.4.2017	- brak wskazania kierownika USC, który sporządził akt urodzenia,	- art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. b

<sup>20</sup> Dz.U. Nr 14, poz. 67.

		- brak oświadczenia wnioskodawcy, że w tej samej sprawie nie złożył wcześniej wniosku do innego kierownika USC lub nie została wydana już decyzja odmowna	- art. 11 ust. 1 pkt 6
5.	<b>USC.5355.3.2017</b>	- brak wskazania kierownika USC, który sporządził akt urodzenia, - brak oświadczenia wnioskodawcy, że w tej samej sprawie nie złożył wcześniej wniosku do innego kierownika USC lub nie została wydana już decyzja odmowna	- art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. b - art. 11 ust. 1 pkt 6
6.	<b>USC.5355.2.2017</b>	- brak wskazania kierownika USC, który sporządził akt urodzenia, - brak oświadczenia wnioskodawcy, że w tej samej sprawie nie złożył wcześniej wniosku do innego kierownika USC lub nie została wydana już decyzja odmowna	- art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. b - art. 11 ust. 1 pkt 6
7.	<b>USC.5355.1.2017</b>	- brak wskazania kierownika USC, który sporządził akt urodzenia, - brak oświadczenia wnioskodawcy, że w tej samej sprawie nie złożył wcześniej wniosku do innego kierownika USC lub nie została wydana już decyzja odmowna	- art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. b - art. 11 ust. 1 pkt 6

[dowód: akta kontroli str.: 481-482, 488, 495, 500, 509,517, 525, 533 ]

Zauważyć należy, iż elementy obligatoryjne wniosku o zmianę nazwiska zostały określone w art. 11 ust. 1 z.i.i.n., dlatego też w powyższej sytuacji organ powinien na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. wezwać wnioskodawców do uzupełnienia braków formalnych wniosku, w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania<sup>21</sup>, pod rygorem pozostawienia podania bez rozpoznania. Organ nie podjął wskazanych powyżej czynności i prowadził postępowanie administracyjne, ostatecznie wydając decyzję orzekającą co do istoty sprawy, co należy ocenić negatywnie.

Stwierdzono, że organ egzekwował obowiązek uiszczenia opłaty skarbowej – do wniosków dołączone były potwierdzenia dokonania opłaty skarbowej w wysokości 37 zł.

W toku kontroli stwierdzono, iż sprawy nr USC.5355.2.2017 i nr USC.53355.3.2017 dotyczyły zmiany nazwisk dzieci, które ukończyły trzynasty rok życia. Wnioski zostały złożone przez matkę dzieci. Do wniosków załączona została kopia wyroku sądu o pozbawieniu władzy rodzicielskiej ojca dzieci oraz zgoda dzieci na zmianę nazwiska. Powyższe zgodne jest z art. 8 ust. 2 i 4 z.i.i.n.

W sprawach nr USC.5355.1.2017, USC.5355.4.2017 i USC.5355.5.2017 wniosek dotyczył zmiany nazwisk dzieci, które nie ukończyły trzynastego roku życia. Wnioski zostały

<sup>21</sup> 1 czerwca 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r. poz. 935) – obowiązuje nowe brzmienie art. 64 § 4 k.p.a. W myśl art. 64 § 2 k.p.a. jeżeli podanie nie spełnia innych wymagań ustalonych w przepisach prawa, należy wezwać wnoszącego do usunięcia braków w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż siedem dni, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania.

złożone przez matkę małoletnich. Do akt sprawy załączona została kopia wyroku sądu o pozbawieniu władzy rodzicielskiej ojca dzieci.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że rozstrzygnięcia następowały we właściwej formie – decyzji administracyjnej (art. 12 ust. 1 z.i.i.n), które zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a., powinny zawierać: oznaczenie organu i strony, datę wydania, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych, podpis uprawnionej osoby. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w nagłówkach decyzji wskazywano zamiast organu uprawnionego do wydania decyzji, tj. Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego, Urząd Stanu Cywilnego w Miłkowicach (aparatus pomocniczy);
- w podstawach prawnych decyzji nr USC.5355.1.2017, USC.5355.2.2017, USC.5355.3.2017, USC.5355.4.2017 i USC.5355.5.2017 wskazano art. 2 ust. 1, art. 4 ust. 1, art. 8 i art. 9 z.i.i.n. oraz art. 104 k.p.a., natomiast nie wskazano art. 12 ust. 1 z.i.i.n., który oprócz określenia właściwości rzeczowej i miejscowej organów administracji publicznej w sprawach uregulowanych w przedmiotowej ustawie, wskazuje również prawną formę działania, właściwą do rozstrzygnięcia spraw w tym zakresie, tj. wydawania decyzji o zmianie bądź odmowie zmiany imienia lub nazwiska;
- w podstawach prawnych decyzji nr USC.5355.6.2017 wskazano artykuły 4 i 12 z.i.i.n., a w decyzji nr USC.5355.7.2017 artykuły 2, 4 i 12 z.i.i.n. bez podania konkretnej jednostki redakcyjnej, natomiast podstawa prawna decyzji powinna być powołana precyzyjnie, ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie konkretnych przepisów prawa, w oparciu o które organ dokonał subsumpcji;
- pouczenie w decyzji nr USC.5355.7.2017 zawiera jedynie zapis o możliwości wniesienia odwołania, w terminie czternastu dni od dnia doręczenia decyzji stronie, do właściwego organu odwoławczego, za pośrednictwem organu, który wydał decyzję, zgodnie z art. 129 k.p.a. Natomiast nie zawiera pouczenia o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania, na podstawie art. 127a k.p.a.<sup>22</sup>

[dowód: akta kontroli str.: 481-482, 487, 494, 499, 507, 514, 522, 532]

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że w decyzjach odstępowano od uzasadnień, jednocześnie prawidłowo powołując się na przepis art. 107 § 4 k.p.a. Ponadto na decyzjach prawidłowo znajduje się klauzula pouczająca o natychmiastowym wykonaniu decyzji z mocy ustawy (art. 12 ust. 2 z.i.i.n.). Decyzje zostały doręczone stronom, a w aktach znajdują się potwierdzenia skutecznego doręczenia rozstrzygnięć. Każda sprawa miała prowadzoną metrykę, co jest zgodne z art. 66a k.p.a.

W wyniku kontroli stwierdzono, że postępowania podlegające kontroli zostały załatwione terminowo. Wyjątek stanowiła sprawa nr USC.5355.7.2017. Wniosek o zmianę nazwiska wpłynął do USC w Miłkowicach 7 sierpnia 2017 r. Natomiast decyzję wydano 15 września 2017 r. Z akt przeprowadzonego postępowania wynika, że sprawa została rozpatrzona w oparciu o dowody przedstawione przez stronę i nie wymagała postępowania wyjaśniającego,

---

<sup>22</sup> Od 1 czerwca 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r. poz. 935) – obowiązuje art. 127a k.p.a. W myśl art. 127a § 1 w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję.

zatem zgodnie z art. 35 § 2 k.p.a. organ obowiązany był załatwić sprawę niezwłocznie. Powyższe stanowi naruszenie ww. przepisu.

[dowód: akta kontroli str.: 487-489]

Zgodnie z art. 13 ust. 1 zdanie pierwsze z.i.i.n. kierownik urzędu stanu cywilnego albo jego zastępca, który wydał decyzję o zmianie imienia lub nazwiska, przesyła ją za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego, do kierownika urzędu stanu cywilnego, w którym sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa wnioskodawcy. W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że we wszystkich sprawach organ przesłał przedmiotowe decyzje do odpowiednich kierowników USC, zarówno za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, jak i za pokwitowaniem przez operatora pocztowego oraz, że przy wszystkich aktach zostały naniesione wzmianki dodatkowe. Należy jednak wskazać, że przepis art. 13 ust. 1 z.i.i.n. wprost nakazuje organowi korzystanie jedynie z systemu teleinformatycznego przy wykonywaniu powyższego obowiązku. Wskazane postępowanie kierownika należy uznać za uchybienie formalne, niepowodujące negatywnych następstw dla kontrolowanej działalności.

[dowód: akta kontroli str. 481-536]

Przyczyną wyżej opisanych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących procedur.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska, **w zakresie zmiany imienia i nazwiska, oceniono negatywnie.**

W związku z powyższym, w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

1. Na wpływających wnioskach zamieszczać stosowną pieczęć wpływu.

#### W ZAKRESIE REJESTRACJI STANU CYWILNEGO

1. W każdym zapewnieniu o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa zamieszczać adnotację o zweryfikowaniu przedstawionych danych, o której mowa w art. 76 ust. 6 p.a.s.c. oraz informację o wspólnych dzieciach osób zamierzających zawrzeć małżeństwo.
2. Okres ważności ww. zapewnień określać zgodnie z dyspozycją art. 76 ust. 9 p.a.s.c.
3. Akty małżeństwa sporządzać terminowo.
4. W przypadku transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa na wniosek jednego z małżonków, powiadamiać o transkrypcji drugiego małżonka, zgodnie z treścią art. 106 ust. 2 p.a.s.c.

## W ZAKRESIE ZMIANY IMIENIA I NAZWISKA

1. Rzetelnie weryfikować złożone wnioski, a w przypadku stwierdzenia braków formalnych wzywać o ich uzupełnienie, na podstawie art. 64 § 2 k.p.a.
2. W wydawanych decyzjach podstawę prawną powoływać właściwie oraz precyzyjnie, a w ich nagłówkach zamieszczać oznaczenie organu.
3. Pouczenia zawierane w decyzjach formułować zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a.
4. Sprawy załatwiać terminowo.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o przekazanie **w terminie do dnia 26 lipca 2018 r.** informacji o wykonaniu zaleceń i wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości lub przyczynach ich niepodjęcia.

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

*Paweł Hreniak*